

po-, Sommer- eller Schalburgkorpset m.fl. Forslagsstillerne forudsætter, at hvad der i så henseende måtte være at inddrage, på nuværende tidspunkt er inddraget.

b. Lov nr. 406 af 28. august 1945 om tillæg til lov nr. 259 af 1. juni 1945 om tillæg til borgerlig straffelov angående forræderi og anden landsskadelig virksomhed.

Loven er den såkaldte »værnemagerlov«, der udvider det strafområde, som hjemles i kapitel II i det egentlige straffelovstillæg.

»Værnemagerloven« var oprindeligt tænkt som en del af straffelovstillægget; men da det indebar en række tekniske vanskeligheder at foretage den endelige udformning, valgte man at lade straffelovstillægget gennemføre uden at afvente en løsning på de øvrige og mindre grove former for værnemageri.

I loven gøres erhvervsmæssigt samarbejde med besættelsesmagten strafbart, for så vidt det ikke var uundgåeligt eller fandt sted efter danske myndigheders ordre eller anvisning. Loven gjaldt også juridiske personer. I modsætning til det egentlige straffelovstillæg anvendtes straffe mellem 30 dages fængsel og op til 4 års fængsel.

Der foregik ikke under behandlingen i Folketinget og Landstinget principielle overvejelser ud over dem, som var foregået omkring selve straffelovstillægget. Der blev dog ytret nogen betænkelighed ved, at de rent økonomiske indgreb over for værnemageri, hvori der ikke tillige var tale om strafansvar, ikke var medtaget i lovforslaget, og at de først vedtoges i den efterfølgende rigsdagssamling. Endvidere fandt man det betænkeligt, at domme efter denne lov kunne ankes fuldt ud, mens de efter det samtidig med straffelovstillægget vedtagne tillæg til lov om rettens pleje kun kunne ankes for så vidt angik de alvorligste (hovedsagelig fængselsstraffe over 10 år og dødsstraf). Tilbage ville således være en gruppe »mellemhårde« domme, som ikke kunne ankes, mens de hårdeste og de mildeste godt kunne ankes.

Forslagsstillerne har medtaget ophævelse af dette – »det andet tillæg« – i nærværende lovforslag, fordi det direkte knytter sig til straffelovstillægget og indeholder samme grundprincipper. Af samme grunde omfatter lovforslaget ikke den følgelovgivning, som er uden tilknytning til straffelovstillægget.

En ophævelse af loven indebærer, at forholdene bliver straffri, og at der ikke kan ske yderligere konfiskation. Forholdene er nemlig ikke omfattet

af reglerne i borgerlig straffelov. Forslagsstillerne finder det imidlertid heller ikke hverken ønskeligt eller sandsynligt, at loven nogen sinde mere vil danne grundlag for konkrete retssager. Alene usikkerheden omkring opgørelsen af en eventuel konfiskation og bevissituationen efter 40 år ville betyde alvorlige problemer for retssikkerheden.

c. Lov nr. 260 af 1. juni 1945 om tillæg til lov om rettens pleje vedrørende behandling af sager angående forræderi og anden landsskadelig virksomhed m.v.

I tilknytning til det egentlige straffelovstillæg gennemførtes et tillæg til lov om rettens pleje, der havde til formål at simplificere reglerne for domstolens behandling af sagerne, uden at domsbehandlingens karakter af særdomstole.

Da reglerne imidlertid indeholdt begrænsninger i blandt andet ankeadgangen, vil det altid kunne diskuteres, hvorvidt denne hensigt var opfyldt. Baggrunden var, at man forudså et meget stort antal sager, og man valgte derfor at lade sagerne påkende ved underret i 1. instans og at lade nævningesager behandle som domsmandssager. Der blev endvidere beskikket et antal underretsdommere i 1. instans og et antal landsdommere som ankeinstans, et antal overtallige statsadvokater og et antal sagførere til at udføre anklagen ved underret.

Under behandlingen i Rigsdagen påkaldte den indskrænkede ankeadgang sig størst principiel betænkelighed; men selv om ankeadgangen udvidedes i forhold til justitsministerens forslag, var den fortsat begrænset i forhold til de sædvanlige principper i dansk retspleje.

Forslagsstillerne finder det udelukket, at tillægget til lov om rettens pleje under nogen omstændigheder vil finde anvendelse, heller ikke selv om man tænkte sig den teoretiske situation, at en person blev tiltalt efter straffelovstillægget. Med ophævelse af loven gælder lov om rettens pleje, såfremt der måtte være anledning til at pådømme sager, der med straffelovstillæggets ophævelse ville være strafbare efter borgerlig straffelov.

Lovforslagets konsekvenser

Den retsfølelse, der betingede særlovgivningen, er i de forløbne år ændret således, at den i stedet ville finde det anstødeligt, om der gennemførtes en retssag under brug af tillægget til lov om rettens pleje og med en anklage efter straffelovstillægget, som ikke samtidig kunne rejses efter borgerlig straffelov. Det ville endvidere være i strid med